

Keuzedeel ter voorbereiding op het hbo cluster van Hospitality Opleidingen

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	3
 UITWERKING KEUZEDEEL	
Inleiding	5
Doelen	5
Cluster	5
Situatieschets	5
Landelijke keuzedeel	7
Plaats in het curriculum	7
Opbouw keuzedeel	7
Vervolg op het hbo	8
Inhoud en toetsing	8
Algemene opzet van het keuzedeel	8
Studievaardigheden	9
Kennis & vaardigheden	11
Oriëntatie op opleiding & beroep	11
Examinering	14
Tips voor de ontwikkelaar	14
Bestaand doorstroomonderwijs en ander materiaal	14
Verantwoording ten opzichte van het landelijke keuzedeel	15
 BIJLAGEN	
-Voorlichtingsbrochure Stenden	16
-Brongerbuik binnen Stenden	17
-Huidige aansluitmodule Stenden	19
-Reflectieverslag oriëntatie op O&B	20

Voorwoord

Beste docent,

Voor u ligt een uitgewerkt keuzedeel dat u kunt gebruiken als leidraad bij het ontwikkelen van het keuzedeel 'Vorbereiding hbo'. We noemen dit een servicedocument of een halffabricaat: het is een nadere uitwerking van een landelijk keuzedeel, maar het biedt nog voldoende ruimte aan een mbo-instelling om een eigen kleur te geven aan het eigen onderwijs.

Dit halffabricaat is gebaseerd op het bestaande doorstroommateriaal van Stenden dat bij sommige ROC's al jaren uitgevoerd wordt. Dat materiaal is uitgebreid met meer studievvaardigheden en oriëntatie op opleiding & beroep.

Het halffabricaat betreft een algemeen advies aan meerdere instellingen. Omdat niet alle programma's afzonderlijk naast dit keuzedeel zijn gelegd, vragen wij u dit te doen om overlap te voorkomen. Zowel overlap met de inhoud van het basis- en profieldeel als overlap met loopbaanoriëntatie of studieloopbaanbegeleiding.

Het halffabricaat is in samenwerking met het hbo en andere mbo-instellingen van Noord-Nederland geschreven in opdracht van de College van Besturen van alle 8 mbo-instellingen in Noord-Nederland. Er is voor deze samenwerking gekozen om de krachten te bundelen nu elke instelling voor dezelfde uitdaging staat: ontwikkel keuzedelen ter voorbereiding op de doorstroom naar het hbo (en andere keuzedelen). Er is voor samenwerking met het hbo gekozen omdat het hbo inzage heeft in de sterke en zwakke kanten van mbo'ers die studeren op het hbo. Dit alles met het doel de kansen voor een mbo'er te vergroten op het hbo.

Naast dit keuzedeel dat voorbereidt op de doorstroom naar Hospitality worden ook nog de halffabricaten ontwikkeld voor¹:

Groen	Kunst
Techniek	Laboratoriumonderwijs
Economie	ICT/multimedia & communicatie
Gezondheidszorg	Verpleegkunde
Sport	Sociale Studies

We hopen dat u een handvat in handen heeft dat enerzijds richting geeft aan de inhoud van het keuzedeel en anderzijds inzage geeft in het bestaande materiaal dat reeds beschikbaar is in de huidige samenwerkingsverbanden of in het land.

Succes met het maken van het keuzedeel.

Namens het samenwerkingsverband in Noord-Nederland, de werkgroep Hospitality:

Anco van Kammen (FOC Friese Poort)

Bernhard Joling (Noorderpoort)

¹ Groen en Techniek worden ook in 2015 geschreven. Over de andere keuzedelen wordt in januari besloten.

Christian Sanders (Friesland College)
Edzard Delstra (Stenden Hogeschool)
Harry Jippes (Stenden Hogeschool)
Louise Schaafsma (ROC Friese Poort)
Riënne Blanksma (ROC Friese Poort)
Saskia Streutker (Drenthe College)
Agnes Meijer (Hanzehogeschool, Projectleider Samenwerking mbo hbo in Noord-Nederland)

Inleiding	
Doelen	<p>Het keuzedeel heeft drie doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - De student maakt een bewuste en beargumenteerde keuze voor het hbo. - De student vergroot zijn kans op studiesucces op het hbo door inhoudelijk goed voorbereid te zijn en door de benodigde studievaardigheden aan te leren. - De student heeft een beeld van zijn eigen kunnen en zijn eigen wensen ten aanzien van zijn (studie)loopbaan. <p>Van belang is dat een mbo'er het verschil ondervindt tussen studeren op het mbo en hbo.</p> <p>Uit onderzoek is gebleken dat er verschillende factoren van invloed zijn op het studiesucces. Daarom zijn er drie onderdelen te onderscheiden in een keuzedeel in Noord-Nederland:</p> <ul style="list-style-type: none"> - studievaardigheden, - kennis en vaardigheden - beroeps- en opleidingsoriëntatie
Cluster	<p>Tot het cluster Hospitality in het hbo behoren de volgende hbo-opleidingen: Ba Hogere Hotelonderwijs Ad Hogere Hotelonderwijs</p> <p>Omdat er binnen Stenden met een bijzondere werkvorm, Problem Based Learning, gewerkt wordt, is dit keuzedeel gericht op de doorstroom naar Stenden Hogeschool.</p> <p>De opleiding Leisure Management zal later in het jaar een keuze maken welk keuzedeel zij hun mbo-instroom adviseren te gaan volgen. De keuze zal gaan tussen economie en hospitality.</p>
Situatieschets	<p>De doorstroom van Manager Ondernemer Horeca naar de Hogere Hotelschool is goed. Er is weinig uitval. De mbo'ers met de vooropleiding MOH krijgen met regelmaat vrijstellingen voor het eerste jaar van de hbo-opleiding.</p> <p>De duur van de MOH-opleidingen is verschillend, hetgeen beide toegestaan is bij deze opleiding. De Friese Poort biedt straks nog steeds een 4 jarige opleiding aan, de andere opleidingen kiezen voor een driejarige variant.</p> <p>De Hogere Hotelschool van Stenden heeft alle MOH-opleidingen een brief gestuurd om te inventariseren welke inhoud de nieuw verkorte opleidingen hebben om te bepalen of de vrijstellingen straks nog mogelijk zijn. Nu de eerste reacties binnen zijn, lijkt het erop dat het nog steeds mogelijk zal zijn dat er vrijstellingen aangevraagd kunnen worden. De examencommissie van de opleiding zal deze aanvragen per individu bekijken en toekennen. Het keuzedeel Voorbereiding op Hospitality gaat hierin zeker een rol spelen.</p>

Situatieschets	<p>Vrijstellingen zijn mede mogelijk doordat een 2^e moderne vreemde taal opgenomen is in de MOH-opleidingen. Het is niet belangrijk welke taal. Binnen Stenden zijn verschillende mogelijkheden qua niveaus voor de talen: beginnersniveau en gevorderden. Het is (zelfs) mogelijk om Manderijn op beginnersniveau te volgen.</p> <p>Aangeraden wordt dat de studenten een buitenlandstage hebben gedaan tijdens de mbo-opleiding of een stageplek hebben gekozen waar de Engelse taal goed geoefend kan worden. Bijv. bij een bedrijf waar veel Engels wordt gesproken. Zie voor meer informatie over de doorstroom vanuit MOH, bijlage 1.</p> <p>Er wordt nog gesproken over vrijstellingsmogelijkheden voor de opleiding meewerkend horeca ondernemer, die sterk lijkt op de opleiding MOH. Alleen ontbreekt bij de MHO kerntaak P2-K2, 'werkt mee in logiesverstrekkende bedrijven', waarin het onderdeel front-office aan bod komt.</p> <p>Bij Vrijetijdsmanagement is in het OER opgenomen dat mbo'ers geen vrijstellingen kunnen opvragen. Dat betekent dat er geen standaard vrijstellingen worden verleend obv een bepaalde vooropleiding. Alleen als een mbo'er iets extra's heeft gedaan, dan is het mogelijk om een verzoek in te dienen.</p> <p>De Hogere Hotelschool van Stenden heeft een Engelstalige doorstroommodule ontwikkeld voor studenten die door willen stromen naar het hbo. Stenden traint alle mbo-docenten in het geven van het PBL-onderwijs. Dit kan op aanvraag geregeld worden. Ook ondersteunen zij bij het uitvoeringsproces. In bijlage 3 is een link naar het materiaal opgenomen.</p> <p>Dit doorstroomonderwijs wordt al een aantal jaren bij de Noorderpoort en het Friesland College uitgevoerd. Ook in Drachten is de Friese Poort het afgelopen jaar gestart met enkele onderdelen uit de module.</p> <p>Op dit moment wordt het onderwijs gereviseerd. HRM blijft de hoofddoelstelling.</p> <p>Ondanks dat de aansluiting in grote lijnen goed gaat, wordt er door het hbo een aantal punten genoemd die opvallen. Dit betreft werken met deadlines, het hogere tempo met daarbij kunnen plannen en grotere hoeveelheden stof voor een toets kunnen behappen, presenteren in het Engels en de word- en excelvaardigheden. Deze staan uitgewerkt bij de studievaardigheden.</p> <p>De opleiding hoger hotelonderwijs heeft een steeds hogere instroom aan mbo'ers en een steeds lagere uitval: in 2011 135 mbo'ers, waarvan er na een jaar 18,5% is uitgevallen (na 3 jaar 26%) In 2012 151 mbo'ers, waarvan 13,2% uitval na een jaar en 15,2% na 2 jaar In 2013 179 mbo'ers, waarvan 10,6% uitval na een jaar.</p> <p>Hierbij de verschillen tussen de instellingen: het gaat om de instroom over de periode 2011-2013</p> <p>Instroom AC: 5; uitval 1 (20%). Instroom DC: 4; uitval 2 (50%). Instroom FP: 16; uitval 5 (31%). Instroom FC: 66; uitval 12 (18%).</p>
-----------------------	--

	<p>Instream NP: 39: uitval 6 (15%).</p> <p>Bij Vrijtijdsmanagement/ Leisuremanagement is de instroom lager en de uitval hoger (resp in 2011, 2012,2013) Uitval totaal is 52% (instroom 48), 50% (instroom 50), 38% (instroom 50)</p> <p>Bij HTRO is de instroom ook lager en de uitval hoger (resp in 2011, 2012,2013) Uitval totaal is 41% (instroom 32); 82% (instroom 17) en 46% (instroom 33)</p>
Keuzedeel	<p>In dit halffabricaat is uitgegaan van het landelijke keuzedeel:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Voorbereiding hbo
Plaats in curriculum	<p>Het hbo adviseert om een keuzedeel dat gericht is op de doorstroom naar het hbo als een herkenbare eenheid aan te bieden in het in de laatste anderhalf jaar van de mbo-opleiding, aan die studenten die de principekeuze voor doorstuderen in het hbo hebben gemaakt.</p>
Opbouw en urenverdeling	<p>In dit keuzedeel zijn verschillende onderdelen opgenomen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PBL en de studievaardigheden die daarbij aan bod komen: (100 sbu) <ul style="list-style-type: none"> ○ Werken met problem based learning ○ Analyseren ○ Informatie zoeken en verwerken ○ Teksten lezen en leren ○ Reflecteren ○ Samenwerken/feedback geven en ontvangen ○ ICT-vaardigheden (word en Excel) • De module-opdracht en de studievaardigheden die daarbij aan bod komen: (100 sbu) <ul style="list-style-type: none"> ○ Presenteren ○ Verslag schrijven/ brongebruik ○ ICT-vaardigheden (word en Excel) ○ Plannen en zelfstandig werken • Oriëntatie op opleiding en beroep als voorbereiding op het Intake-gesprek bij Stenden: (40 sbu) <ul style="list-style-type: none"> ○ Reflecteren ○ Verslag schrijven <p>De richtlijn voor de indeling in BOT, BPV en zelfstudie is dat er per keuzedeel 80 uur contacttijd is en 160 uur zelfstudie, praktijk, groepswork, examen/toetsvoorbereiding etc. BPV is niet nodig aangezien de mbo-student juist een voorsprong heeft op de havo als het gaat om praktijkervaring. Meer dan 80 uur BOT is niet aan te raden indien u de zelfstandigheid die het hbo kenmerkt, wilt nabootsen.</p>

Vervolg op hbo	<p>Stenden overweegt de mogelijkheid om op individuele basis vrijstellingen toe te kennen aan die studenten die dit keuzedeel hebben behaald en een diploma hebben gehaald van de mbo opleiding MOH. Deze vrijstellingen zullen de propedeuse betreffen.</p> <p>In grote lijnen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - MOH + keuzedeel Voorbereiding op Hospitality -> 1 jaar vrijstelling - MOH -> half jaar vrijstelling
Inhoud Keuzedeel	
Algemene opzet van bestaande materiaal	<p>In het keuzedeel zijn twee delen opgenomen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het generieke deel waarin oriëntatie op het hbo centraal staat 2. Het deel waarin problem based learning (PBL) met bijbehorende studievaardigheden centraal staan. Inhoudelijk thema is HRM. Dit materiaal levert Stenden kant-en-klaar aan. In bijlage 3 is het materiaal opgenomen zoals dat nu gebruikt wordt. <div style="display: flex; justify-content: space-around; align-items: flex-start; margin-top: 20px;"> <div data-bbox="322 766 783 1487" style="background-color: #4a86e8; color: white; padding: 15px; border-radius: 15px; width: 45%;"> <p style="text-align: center;">Oriëntatie op het hbo: 60 sbu</p> <p>Verkenning, keuzes, bewustwording, coaching, voorlichting, verschil mbo-hbo: tempo, zelfstandigheid, hoeveelheid, toetsen</p> <p>Hbo-studievaardigheden: onderzoek, teksten lezen, samenvatten, rekenen, schrijven, presenteren, analyseren, samenwerken in projectgroepen, evalueren, verantwoordelijkheid</p> </div> <div data-bbox="805 1041 965 1198" style="font-size: 2em; color: #4a86e8; text-align: center;">➔</div> <div data-bbox="987 779 1433 1509" style="background-color: #4a86e8; color: white; padding: 15px; border-radius: 15px; width: 45%;"> <p style="text-align: center;">Voorbereiding op Hospitality 180 sbu</p> <p>PBL context</p> <div style="border: 1px solid #90ee90; border-radius: 10px; padding: 5px; margin: 10px 0;"> <p>Probleem definiëren Formuleren Informatie verzamelen Verstrekken en verklaren Feedback geven & ontvangen Structureren, bestuderen en opslaan</p> </div> <p>PBL taken over internationalisering, cultural differences, English writing & communication, Hrm, managerial accounting</p> </div> </div>

Ondanks dat de aansluiting in grote lijnen goed gaat, wordt er door het hbo een aantal punten genoemd dat bij mbo'ers in vergelijking met havisten, opvalt. Dat geldt natuurlijk niet voor alle individuen, maar zijn dit conclusies die na jarenlange ervaring zijn getrokken.

. De mbo-instroom is niet altijd gewend aan deadlines. Om de studenten een goed beeld van het hbo te geven tijdens het keuzedeel is het dus goed om vast te houden aan de door de opleiding vastgestelde deadlines. Bijvoorbeeld bij het inleveren van de moduulopdracht.

. De hoeveelheid stof voor een toets is een aandachtspunt: samenvattend lezen en hoofd- en bijzaken onderscheiden vindt een mbo'er moeilijk. Het is goed om expliciet aandacht te besteden aan het lezen van teksten en samen te vatten op basis van de hoofdzaken. Oefening met het onderscheiden van hoofd- en bijzaken verdient aanbeveling.

Op Stenden wordt binnen hun onderwijsmodel met PBL een kennistoets afgenomen. Hiervoor moet behoorlijk wat literatuur bestudeerd worden. Bij Stenden is een kennistoets meestal 3 credits groot, dat wil zeggen dat een student daaraan 84 SBU besteedt.

. Een hoger tempo en plannen: een mbo'er stelt de start om te beginnen met leren voor een toets vaak uit, het lijkt wel alsof ze zich niet realiseren hoe kort de periode is. Als een student niet op tijd begint, dan gaat het niet meer lukken om zich goed voor te bereiden op de toets. Het verdient aanbeveling om te praten met de studenten over hun inzet en hun planning. Het hogere tempo tijdens hoor- en werkcolleges vinden ze lastig. Om aan te leren dat ze langer geconcentreerd luitsteren, kun je de duur van een hoorcollege opvoeren van 60 minuten naar 70, naar 80 naar 90 minuten.

. Presenteren in het Engels vinden mbo-instromers vaak lastig. Het wordt de afgelopen jaren wel steeds beter. De presentaties bij Stenden gaan vaak over de moduulopdracht. Daarbij moeten alle studenten verplicht aanwezig zijn. In het moduleboek zitten de beoordelingscriteria opgenomen.

. Word- en Excelvaardigheden kunnen iets beter. Deze vaardigheden komen in de propedeuse aan bod en daar hebben MOH studenten meestal vrijstellingen voor. Stenden koppelt Excel aan een opdracht op een logische plek in het doorstroomonderwijs, zodat studenten voorafgaand aan de hbo-opleiding kunnen oefenen. Dit kan dan straks een onderdeel van het keuzedeel zijn.

. Op het hbo wordt zelfstandig gewerkt. Er wordt bijvoorbeeld niet herhaald wat er gedaan moet worden, dat staat namelijk op blackboard. Het is dus aan te bevelen in het keuzedeel om ook te werken met een digitale studiewijzer en ze daar niet te vaak aan te herinneren, dan neemt de zelfstandigheid toe. Bij Stenden wordt het mailadres van school gebruikt, waaraan de studenten erg moeten wennen.

Op het hbo zijn ongeveer 12 tot 16 contacturen van 45 minuten per week. 16 uren zal in het begin van de keuzemodule misschien weinig zijn, maar het is goed om het aantal BOT-uren te laten afnemen in de loop van het keuzedeel. De studenten worden verantwoordelijk gehouden voor hun eigen planning en ook voor de wijze waarop het groepsproces verloopt.

Studievaardigheden	<p>. Studenten geven elkaar feedback bij PBL. Dat is logischerwijs iets dat ze moeten leren. Dat komt dus aan bod in het moduleboek zoals Stenden dat aanlevert voor dit keuzedeel. Aan het feedback geven zit een puntensysteem gekoppeld. Elke studenten moet minimaal 75 punten halen voor een voldoende.</p> <p>. Binnen PBL worden de rol van notulist en voorzitter gerouleerd. In het moduleboek zit een PBL-kit. Hierin staat hoe deze rollen worden ingevuld en hoe je reflecteert. De rol van de voorzitter wordt ook geëvalueerd. Dit leren havisten in jaar 1. Mbo'ers oefenen deze rollen daarom in dit keuzedeel.</p> <p>. Op het hbo gaan de eisen aan bronnen omhoog, geven studenten vaak aan die de overstap gemaakt hebben. Een student moet goed kijken naar de waarde van een bron, naar het nut. Zie bijlage 2 voor hoe Stenden brongebruik beoordeelt.</p> <p>In het onderwijs dat Stenden aanlevert, zit de module-evaluatie opgenomen. Daarmee komt informatie boven tafel hoe de student het onderwijs en alles erom heen heeft ervaren. Waardevol voor aanpassing van het keuzedeel.</p> <p>De module objectives for 'Studievaardigheden' are:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Apply modern communication technology, such as excel, word and the internet • Students should be capable of judging the quality and reliability of the information • Can apply meeting skills • Can create his or hers own learning goals, study them individually and is capable of stimulating the group process; • Is capable of implementing the most important planning techniques and changes in operations • Is capable of reflecting on his of hers own development and professionalism and connect these to independency, norms and values and your own surroundings.
---------------------------	---

Kennis en vaardigheden	<p>In het moduleboek zijn de benodigde kennis en vaardigheden voor een goede doorstroom opgenomen (zie bijlage 3). In het moduleboek staan 10 PBL-taken, waarin 10 taken opgepakt worden door de studenten. Centraal staan HRM en cultural differences. Daarnaast komen de onderwerpen English, Yield management, economics en research aan bod komen. In het moduleboek zijn enkele hoorcolleges uitgewerkt, net als de moduleopdracht.</p> <p>De module objectives are:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Describe motivational theories, interpret them and apply them to actual business situations; • Can describe ways in which a company can promote their efficiency and their financial reporting content. Interpret economical figures and relate this to the company form; • Can describe factors in the service process and is capable of constructing a service process in which the value of the guest and the quality is central; • Analyse and describe internal logistic processes of an operational company; • Understand costs concepts, costs types and he or she give and interpret information and can develop an economical justified price policy; • Can describe the concept of company cultures and recognize them in real-life situations; • Recognizes the moral aspects of business operations, and knows the cultural values of hospitality and service operations with implications for your own behaviour and the behaviour of the organisation; • Capable of effectively handle cultural differences and has knowledge of the thematic of a multicultural society;
Beroeps- en opleidingsoriëntatie	<p>We gaan ervan uit dat de student zowel in het basis- en profieldeel als in het keuzedeel begeleid wordt bij het maken van loopbaankeuzes. De student heeft voor dit keuzedeel in ieder geval voorlopig de keuze gemaakt om door te studeren op het hbo. Na deze keuze staat de student voor de keuze om een vervolgopleiding en instelling te kiezen. Belangrijk is dat deze keuzen bewust gemaakt worden en dus goed overwogen zijn. Om de keuze voor dit keuzedeel te maken is het goed om oud-studenten die al studeren op het hbo voorlichting te laten geven over het nut van het volgen van doorstroomonderwijs. Ook in dit keuzedeel is ruimte voor keuzebegeleiding: oriëntatie op opleiding & beroep. Hieronder een kapstok en adviezen om dit onderdeel vorm te geven.</p> <p>De doelen van actieve keuzebegeleiding in Noord-Nederland:</p> <p>De mbo'er heeft een actief keuzeprocess doorlopen wanneer hij weet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. waarom hij voor werken en/of doorleren kiest (motievenreflectie) 2. wat hij (niet) kan in relatie tot de te maken keuze (capaciteitenreflectie) <p>En dat hij:</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. actief is en stappen zet ter voorbereiding van de gemaakte keuze (zelfsturing) 4. de manier van onderwijs op de vervolgopleiding heeft ervaren (opleidingsexploratie) 5. een realistisch beeld heeft van het gekozen beroepenveld (werkexploratie; netwerken)

Beroeps- en opleidingsoriëntatie	<p>Indien de mbo'er een hbo-opleiding kiest, dan zorgt bovenstaand proces er tevens voor dat de mbo'er:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. reële verwachtingen heeft van de hbo-opleiding 7. weet welke inspanningen van hem worden verwacht op de hbo-opleiding 8. weet welke inhoudelijke voorkennis van hem gevraagd wordt 9. weet aan welke inschrijvings- en toelatingseisen hij moet voldoen <p>Ondanks dat een keuzeproces van een student niet altijd even gestructureerd verloopt, is er meestal een trend te ontdekken van breed oriënteren naar steeds verdiepend en specifieker.</p> <p>Aan een bewuste keuze kunnen enkele activiteiten een bijdrage leveren:</p> <p>AD 1. Er zijn verschillende motieven om voor doorstuderen op het hbo te kiezen. Laat de student de zijne eens in kaart brengen aan de hand van http://www.carrieretijger.nl/opleiding/ho/mbo-hbo.</p> <p>AD 2. Niet iedereen is geschikt om door te gaan op het hbo. Laat een student reflecteren op z'n eigen kwaliteiten.</p> <p>AD 3. Door dit keuzedeel te volgen bereidt de student zich voor op zijn gemaakte keuze en ervaart hij deels de manier van onderwijs.</p> <p>AD 4. Dit keuzedeel volgen en een dag meelopen bij de hbo-opleiding, geven het beste een beeld van hoe het onderwijs in elkaar zit op Stenden. Aan te bevelen is het om nog bij een tweede hogeschool te gaan kijken en een dag mee te lopen. Na afloop kan de student vertellen hoe een paar verschillende opleidingen zijn opgebouwd, wat de grote verschillen zijn tussen de opleidingen en welke toelatingseisen er zijn voor de verschillende opleidingen. Stenden raadt aan om een dag mee te lopen als een student denkt moeite te hebben met Engels als voertaal op de opleiding.</p> <p>AD 5. Om een realistisch beeld te krijgen van het beroepenveld is het mogelijk om de student de opdracht gegeven om vragen te stellen aan medewerkers met een hbo-achtergrond. De student kan dan nadenken over de verschillen tussen mbo en hbo en wat hij/zij het liefst later voor niveau in z'n werk zal willen doen. Het is mogelijk de studenten deze opdracht tijdens een stage-activiteit te geven: <i>Kijk eens rond wie er werken op het bedrijf en inventariseer het opleidingsniveau. Stel jezelf de vraag welk werk jou het aantrekkelijkst lijkt. Interview iemand die die werkzaamheden uitvoert. Stel jezelf de vraag welke verschillen je ziet tussen mbo en hbo werkzaamheden. Vraag ook welke opleiding de medewerkers hebben gedaan.</i> Een andere opdracht is om de student te laten inventariseren welke opleidingen er zoal zijn in de richting die hij/zij op zou willen gaan. Dan enkele vervolgvragen: wat zijn de verschillen tussen de opleidingen? Welke minoren worden aangeboden? Wat zou jij willen?</p> <p>AD 6 en 7. Een duidelijk beeld krijgen van de hbo-opleiding: er zijn verschillende mogelijkheden om dat beeld te krijgen: brochure lezen, website bezoeken, open dag bezoeken en mee te lopen. De open dagen bij de Hogere Hotelschool zijn klein van opzet, maximaal 30 studenten. Goed geschikt om veel vragen te kunnen stellen. Als de student dit</p>
----------------------------------	--

allemaal gedaan heeft, zijn er vast nog vragen. Inventariseer deze vragen en nodig een studievoorzitter van Stenden uit om deze vragen te beantwoorden.

De studenten worden in Leeuwarden uitgenodigd voor de start van het keuzedeel en ze worden in Emmen uitgenodigd bij de afsluiting.

Centraal staat welke verwachtingen je mag hebben van deze specifieke hbo-opleidingen en welke inspanningen van een hbo-student verwacht worden.

AD 8. Door dit keuzedeel te volgen zal de inhoudelijke voorkennis die gevraagd wordt, duidelijk worden. Laat de student reflecteren op hoe goed hij dit niveau met bijbehorend tempo en studievaardigheden aan kan.

AD 9. Studenten plannen hun voorbereiding op de hbo opleiding van hun keuze door zich te verdiepen in de randvoorwaarden en secundaire voorwaarden. Denk aan de inschrijving, toelatingseisen, vrijstellingsmogelijkheden, financiering, wonen op kamers, studentenleven. Zie ook: <http://www.carrieretijger.nl/opleiding/ho/mbo-hbo/voorbereiden-overstap>. of www.startstuderen.nl of op www.duo.nl voor een rekenhulp bij het aanvragen van je studiefinanciering (lening).

Voor de Hogere Hotelschool is het meedoen aan een selectiedag verplicht. Op deze dag doen de MOH studenten een competentietest en hebben een 1 op 1 gesprek: het intakegesprek. Daarin wordt gevraagd naar de gemaakte keuze en hun motivatie daarvoor, hun competenties, welk doel ze nastreven met de opleiding en hoe ze zich hebben voorbereid (zie bijlage 4). Er worden 6 selectiedagen georganiseerd tussen november en maart. Een is nog één in juni voor de mbo-studenten die in het buitenland stagelopen in de voorgenoemde periode.

Examinering

Examinering van de keuzedelen is verplicht (vanaf 1 augustus 2016), maar het behaalde resultaat weegt nog niet mee bij het al dan niet behalen van het diploma. Het streven is om vanaf cohort 20182019 het behaalde resultaat van een keuzedeel mee te laten tellen in de slaag/zakregeling. In een later stadium moet dus nader onderzocht worden of onderstaande opzet voldoet aan het landelijke toezichtskader mbo en hoe het examen opgenomen wordt in de opleiding.

Een student kan zich door middel van deze keuzedelen ook voorbereiden op de wijze van examinering zoals dat op het hbo gebeurt. Op de Hogere Hotelschool hebben de studenten in de meeste periodes van 10 weken een juist/onjuist toets over de geleerde kennis, een moduulopdracht, een presentatie en actieve participatie.

In dit keuzedeel wordt de student geëxamineerd door:

- Een kennisexamen (een voorbeeld zit in het gereviseerde moduleboek). Het examen is op mbo-niveau.
- Een paper in het Engels over de moduleopdracht
- Een presentatie in het Engels over de moduleopdracht
- Een reflectieverslag in het Nederlands over hun Oriëntatie op Opleiding & beroep (zie bijlage 4)

Alle onderdelen moeten voldoende zijn om de vrijstellingen te behalen bij de Hogere Hotelschool.

Tips voor ontwikkelaar

Bij Stenden wordt gewerkt met Problem Based Learning. Dat is een bijzondere werkvorm, die geoefend moet worden voordat de studenten daar hun weg in kunnen vinden. Eerste jaars oefenen dat in de eerste periode. Mbo'ers die vrijstellingen krijgen voor die eerste periode, kunnen het nu oefenen in het keuzedeel Voorbereiding op Hospitality.

PBL is opgebouwd uit het doen van taken aan de hand van de 7-sprong, waardoor de student kennis opdoet. Deze kennis wordt getoetst in een tentamen. Daarnaast maken de studenten een moduulopdracht. Deze kent een schriftelijk product en een presentatie in het Engels. Ook zijn er vaardigheidstrainingen.

Studenten hebben gedurende een periode van 8 weken PBL-bijeenkomsten, werkcolleges, hoorcolleges en trainingen. Daarna volgt een toetsperiode van 2 weken.

De groepsgrootte bij PBL is 12, bij werkcolleges 24 en bij hoorcolleges kunnen de groepen groter zijn (36+).

Bestaand doorstroomonderwijs en ander materiaal

Voor het hogere hotelonderwijs is er dus kant-en-klaar onderwijs ontwikkeld door Stenden (zie bijlage 3). Dit wordt in het voorjaar van 2016 gerevisieerd. Om te kunnen werken met dit onderwijsmateriaal geeft Stenden trainingen en begeleiden zij de docenten voorafgaand aan en tijdens het traject.

Voor meer informatie over het materiaal of de trainingen: Edzard.delstra@stenden.com

Verantwoording tov landelijk keuzede(e)l(en)

Voor examinering van de keuzedelen gelden dezelfde kaders als voor examinering van de kwalificatie. Dat betekent dat er voor het examen een gestandaardiseerd exameninstrument moet zijn waarin de examenvorm, beoordelingscriteria en het proces omschreven staan. Integratie van examinering van de kwalificatie en keuzedelen mag, maar het oordeel moet per keuzedeel herleidbaar zijn.

In Noord-Nederland is gekozen voor de driedeling Studievaardigheden, Oriëntatie op Opleiding & Beroep en Kennis & Vaardigheden.

In het Generieke keuzedeel 'Voorbereiding hbo' zijn vijf onderdelen opgenomen:

1. treft voorbereidingen voor het volgen van een hbo-opleiding
2. oriënteert zich op hbo-opleidingen en –beroepen
3. zoekt, selecteert en analyseert informatie t.b.v. een (studie)opdracht
4. werkt samen in projectgroepen
5. reflecteert op gedrag en resultaten

Ad 1. Dit onderdeel wordt geëxamineerd door het kennisexamen

Ad 2. Dit onderdeel is expliciet opgenomen en wordt geëxamineerd door het reflectieverslag

Ad 3. Dit onderdeel staat centraal in de moduulopdracht en wordt geëxamineerd door de paper en de presentatie.

Ad 4. Dit onderdeel komt aan bod tijdens PBL en wordt geëxamineerd door de paper of in de actieve participatie omdat daar een reflectie op het groepsproces in is opgenomen

Ad 5. Reflecteert op gedrag en resultaten komt aan bod in de oriëntatie op opleiding & beroep, het project en bij de studievaardigheden. Het wordt geëxamineerd door het reflectieverslag op oriëntatie op opleiding & beroep.

2016-2017

Lennart Deddens
Alumnus Hogere Hotelschool instroom
Middelbare Hotelschool (MHS/MOH)
"Na de middelbare hotelschool kon ik direct instromen in de hoofdfase van de opleiding. In drie jaar was ik afgestudeerd. De combinatie mbo-hbo was voor mij ideaal. Als barmanager profiteer ik nog dagelijks van mijn studie."

hello world

Hogere Hotelschool

INSTROOM MIDDELBARE
HOTELSCHOOL (MHS/MOH)

HOGER HOTELONDERWIJS
BACHELOR DEGREE
ASSOCIATE DEGREE
VOLTUJD

Aangenaam

Met een **Manager Ondernemer Horeca (MOH) niveau 4 diploma** op zak kun jij ervoor kiezen om je professionele carrière in de horeca te starten of door te studeren voor een hbo diploma. Het Hoger Hotelonderwijs van Stenden biedt jou de mogelijkheid om in één jaar je Associate Degree of in drie jaar je Bachelor Degree te behalen. Wil je liever werken en studeren combineren? Stenden biedt als enige in Nederland ook een duale opleidingsvariant aan, die werken en leren combineert.

Wat kan ik worden?

Als je de opleiding met succes doorloopt, dan staan er vele deuren voor je open. Hotels, restaurants, cruises en recreatieparken; ze hebben allemaal behoefte aan managers die verantwoordelijk zijn, goed kunnen organiseren en weten waar ze het over hebben. Heb jij de ambitie om meer uit jezelf te halen en door te groeien tot manager in de hospitality industrie, dan is de Associate Degree of Bachelor Degree opleiding van Stenden Hotel Management School de juiste keuze.

Studeren aan Stenden

Studeren is meer dan alleen met je neus in de boeken. Frisse indrukken opdoen, je horizon verbreden, kennismaken met nieuwe mensen in een andere omgeving. Stenden Hogeschool biedt je onbegrensde keuzemogelijkheden. In binnen- en buitenland. Ga zelf op zoek naar jouw talenten en grenzen. Ontdek waar je hart ligt. Ondernemend en open-minded. Dát is studeren bij Stenden Hogeschool.

Bijlage 2 Brongebruik binnen Stenden

APA style – quick guide

Step 1: Referencing when?

Reference: Do not reference:

- When quoting (=using the exact text of someone else). - When you give an overview of historical facts.
- Your own experiences or observations.
- When paraphrasing (= someone else's text in your own words). - When repeating information that you've already referenced in conclusions or summaries.
- When summarizing "general knowledge"

Step 2: How to quote and paraphrase?

Quoting:

Short quotations (fewer than 40 words)

The citation is placed in the text and in double quotation marks.

Always include a reference with the citation in the text (author, year of publication, p. page number):

Long quotations (from 40 words).

The citation is started in a new line, indented (1.3 cm) and without quotation marks in block citation format. In the case of the use of block citation, the reference does not form part of the sentence, as in the case of the short citation and is therefore placed after the period.

Keep the paraphrases and citations short. Use them to support not to replace your own ideas!

Paraphrasing:

If you paraphrase correctly, you will show the reader the following in the text: Although I expressed it in my own words, the idea is someone else's, namely: (Author, year).

You use paraphrasing to facilitate the reader's comprehension of the text. You are not allowed to simply take over the text.

To be able to paraphrase, you must read the text through until you understand it sufficiently to be able to rephrase it in your own words and in a new construction without having to look at the source while writing. When paraphrasing, you always retain your own writing style; which is more convenient for the reader.

Step 3: In text reference

In general: Examples:

- In text reference for paraphrases as follows: (author, year). ...(Johnson, 2010).

- In text reference for quotes: (author, year, p. xx) if there is no page number use title. ...Eco (1994, p. 23).
- No year: use n.d. (=no date). ...(Johnson, n.d.).
- No author: title moves in place of author. ...(*Publication manual*, 2010).
- More than one author: use "and" between the last and next to last author in the running sentence. ... by Eco and Smith (2010)...
- " " " : use the ampersand "&" between the last and next to last author in parenthesis. ...(Johnson & Smith, 2010).
- 3 - 5 authors: 1st time in a report mention all authors, 2nd time (exactly the same source) the first author followed by et al.
- 6 or more authors: just the first author followed by et al. ...(Smith et al., 2010).
- Indirect reference (a publication discussed in a secondary source) Smith (as cited in Jones, 2002), found...
- Organizations: full name, unless common e.g. (UNESCO, 2009). ... as the University of Toronto (1998) has...
- Personal communication. ...(J. Smith, personal communication, July 5, 2010).
- Give the reference directly with the used keyword, phrase or passage. ...according to Eco (1994) the ... are...

Step 4: Where to place the citation in the text?

Depending on what you want to emphasize, you can order the citation information differently:

Direct quote:

According to Hofstede (2001), "the dominance of technology over culture is an illusion" (p. 453).
In fact, "the dominance of technology over culture is an illusion", according to Hofstede (2001, p.453).

In 2001, Hofstede already stated that "the dominance of technology over culture is an illusion"(p.453).

Hofstede's study (2001) points out that "the dominance of technology over culture is an illusion"(p. 453).

Paraphrase:

Hofstede's statement (2001) indicates that the usage of technology is influenced by culture and can therefore differ across the globe.

The usage of technology is influenced by culture and can therefore differ across the globe (Hofstede, 2001).

In 2001, Hofstede pointed out that the usage of technology is influenced by culture and can therefore differ across the globe.

Stenden Library 25-09-2015 **More examples? Go to the Stenden Library website.**

Bijlage 3 De huidige doorstroommodule van Stenden

Let op: dit onderwijs wordt binnenkort (voorjaar 2016) gereviseerd.

Door dubbel te klikken op de tekst hieronder, opent het bestand.

STENDEN
Aansluitmodule MBO – HBO
Noorderpoort - College
Modulebook

Module book
Academic Year 2015-2016

Bijlage 4 Reflectieverslag beroeps- en opleidingsoriëntatie

Hieronder treft u een eerste aanzet aan voor een opdracht om de student te laten reflecteren op zijn Oriëntatie op Opleiding & beroep. U kunt dit verder uitwerken tot een tekst die duidelijk is voor uw studenten. Deze opdracht bereidt voor op de selectiedag bij Stenden (zie onderaan voor het formulier dat gehanteerd wordt bij een intakegesprek)

In dit reflectieverslag ga je reflecteren op je eigen handelen betreffende je keuzeproces en de voorbereiding op je toekomst op het hbo.

Wat is reflecteren?

Reflecteren is een vorm van leren, maar ook een vaardigheid die men zich eigen moet maken. Het is tegelijk een belangrijke HBO-competentie. Reflecteren begint met het kijken naar je eigen gedrag. Een lerende houding is een absolute voorwaarde voor reflecteren. Je reflecteert op je gedrag in een bepaalde situatie. Als je je bewust bent van de situatie waarop je wilt reflecteren, dan moet je jezelf (bij voorkeur open) vragen stellen over jouw gedrag in de situatie.

Doel van reflecteren

Reflecteren is een middel om te leren handelen in toekomstige situaties. Het doel van reflecteren is om je bewust te worden van je eigen handelen en gedrag, teneinde het persoonlijke professioneel handelen te verbeteren in toekomstige beroepssituaties.

Reflectieverslag schrijven: inhoud reflectieverslag

Er zijn verschillende manieren en modellen om een reflectieverslag te schrijven. Voor dit verslag moet je een aantal vragen beantwoorden over je keuzeproces. Daarvoor moet je kritisch naar je eigen gedrag kijken. Wat vind je van jezelf? Wat heb je gedaan? Deed je dat goed (genoeg)? Welke les leer je daaruit? Om de laatste 2 vragen te beantwoorden moet je eerst weten wanneer je iets goed doet, zodat je je eigen gedrag daarmee kunt vergelijken.

Je reflecteert op de volgende zaken:

1. Waarom kies je voor werken en/of doorleren. Onderbouw je keuze.
2. Wat je gedaan hebt ter voorbereiding van de gemaakte keuze. Vind je dat je voldoende hebt gedaan ter voorbereiding op je gemaakte keuze?

Indien je kiest voor doorstuderen op het hbo:

3. Welke opleiding en instelling je (voorlopig) kiest. Onderbouw je keuze.

Als je een andere opleiding kiest dan de Hotelschool van Stenden, beantwoordt dan vraag 4,6 en 9.

Is je keuze gevallen op de Hotelschool, beantwoordt dan vraag 5 t/m 10. Deze vragen zullen je voorbereiden op het intakegesprek dat zij met jou gaan voeren als onderdeel van de selectie.

4. Jouw geschiktheid voor doorstromen naar het hbo in het algemeen. Ga hierbij in op zowel kennis en vaardigheden, als studievaardigheden. Vergeet ook je persoonskenmerken niet.

5. Jouw geschiktheid voor doorstromen naar de Hogere Hotelschool van Stenden. Ga hierbij in op kennis en vaardigheden, studievaardigheden en jouw geschiktheid als groepslid in een multiculturele groep.
6. Wat je ervaringen zijn met de onderwijsvorm in het keuzemodul.
7. je toekomstbeeld: wat wil je bereiken met de Hogere Hotelschool?
8. Waarom de Hotelschool jou zou moeten aannemen. Waarin onderscheid jij je van andere studenten? Denk hierbij ook aan een stage in het buitenland of andere internationale (werk)ervaringen.
9. Wat je gedaan hebt om te weten wat de inschrijvings- en toelatingseisen van het hbo zijn.
10. Welke tips geef je een student mee die nog aan zijn keuzeproses moet beginnen?
Onderbouw je antwoorden.

De eisen waaraan het reflectieverslag moet voldoen:

- Het reflectieverslag moet tussen de 1.500 en 2.000 woorden bevatten.
- Het verslag moet een antwoord geven op alle vragen
- De onderbouwing mag niet ontbreken.

Verslag Intakegesprek toelating SHMS-MHS 2016-2017

Beste beoordelaar,

Dit formulier kan een indruk geven van de kandidaat (*M/V waar hij staat kan ook zij bedoeld worden*) Thema's als professionele, persoonlijke competenties, motivatie, en CV. Presentatie en testuitslagen komen aan de orde. Als afsluiting wordt er een advies uitgebracht en in de daarvoor ontwikkelde kolom de positieve en minder positieve(negatieve) kanten van de kandidaat in steekwoorden beschreven.

Conclusie: IHM-MHS		programma
Codering (<i>aankruisen</i>)		
0	IHM-MHS	3 jarige
0	IHM-MHS	3,5 jaar
0	IHM-AD Voltijd	1 – 0 / – 2 - 0 jaar
0	Augustus	2016
0	Februari	2017

Naam:

Advies decanaat, studiebegeleider vooropleiding	Ja- /Nee
Internationale opleiding/ Engels	Ja- /Nee
Kan een beschrijving geven van PGO	Ja- /Nee

B. Persoonlijke & Professionele competenties

B.1 Welke aspecten zijn onderscheidend in de CV van de student. Bijv. buitenland stages

B.2 De kandidaat kan omschrijven wat voor **type student** hij is.

Als individu / en -groepslid in een multiculturele groep.

B.3 Ingeschatte studie vaardigheden: studie aanpak /leerstijl.

De kandidaat kan aangeven in welke studie onderdelen(vakken) hij zwak is en hoe hij daar actie op gaat ondernemen.

B.4 De kandidaat kan beschrijven wat zijn **persoonlijke sterke en zwakke kanten zijn.**, doorzettingsvermogen, planning, concentratie . Hoe gaat hij de zwakke kanten aanpakken

Motivatie:

C. Motivatie

C1 Motivatie voor SHMS. De student kan zijn keuze voor Leeuwarden goed onderbouwen

C.2

De kandidaat heeft een duidelijk beeld van zijn **studie keuze**. En kan zijn **motivatie om door te studeren goed onderbouwen**

Motivatie:

C.3

De kandidaat heeft een duidelijk beeld **van zijn/ toekomst verwachting** droom en carrière mogelijkheden. En kan zijn motivatie goed onderbouwen

Motivatie:

D. Selectie /intake Resultaten

D.1 Vragen naar aanbevelingsbrief van MBO opleiding . Aanwezig **JA - NEE**

Kern van de aanbevelingsbrief Is: positief/ matig/ negatief

D.2 Bespreken voorkeur taal aspect Duits /Frans/ Spaans zie ook schoolresultaten

--

D.2..De kandidaat heeft de Career Check Up test gemaakt:

De kandidaat is kritisch t.o.v. de resultaten van de test. Hij
<ul style="list-style-type: none">• realiseert zich de matige score
<ul style="list-style-type: none">• Is tevreden met het score

D.3 De kandidaat is in staat zich professioneel te presenteren.

De kandidaat is		
<ul style="list-style-type: none">• professioneel gekleed• het gesprek verloopt in goede harmonie, rustig• doel bewust, weet waar hij het over heeft• realiseert zich het verschil tussen HBO en MBO		

D.4 De programmering wordt met de kandidaat besproken

<ul style="list-style-type: none">• De kandidaat krijgt mogelijk een advies voorstel<ul style="list-style-type: none">A. Bijvoorbeeld 3,5 jaar SHMS BachelorsB. Associate degree 1 of 2 jaarC. Wijzen op mogelijke duaal traject
--

Motivatie: advies voorstel van de Assessor:

Eigen keuze kandidaat goed vastleggen:

Is 0 wel 0 niet toelaatbaar	Paraaf beoordelaar	Route: zie conclusie, Deze goed ingevuld?
-----------------------------	--------------------	--

NB. Belangrijk, In IHM studentfile aanwezig

➤ **Aanbevelingsbrief MBO, Update CV, Career Check Up test**

De kandidaat ontvangt een toelatingsbrief van Rita Dijk Inschrijfbureau IHM.

- De student houdt altijd het origineel zelf.
rita.dijk@stenden.com /058-2441500